

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Desiderius. Dialogvs Vere Pius, & Comprimis Iucundus, De
Expedita Ad Dei Amorem Via**

Comalada, Miguel

Elvaci, 1685

Partis III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60062](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60062)

PARS III.

*De Amoris DEI probatione
& exercitatione.*

CAPUT I.

DBI igitur Desiderius tam
insigne & jucundum est
Palatium conspicatus, re
ipsaque didicit, usque
adeò molestum, difficile ac tædio-
sum iter tam suavem habere termi-
num, impendiò lætatus est. Ac-
cessit autem ad fores, quas, cum clau-
sas offendisset, pulsare & clamitare
cœpit. Atqui post multos clamo-
res, iteratasque identidem pulsatio-
nes,

nes, nemo, qui illi responderet, aderat. Tum verò Simplicitas, necesse est, inquit, Desideri, ut clames fortiter. Id namque si feceris, fieri non poterit, quin te exaudiant, etiamsi vel somno depressi, vel surdastri sint. Arripe binos hosce malleos à foribus pendentes, iisque pulsa ostium, moxque, ut patefaciant, advolabunt. (Enimverò pendebant illic mallei duo ad fores palatij, quorum alter Suspirare, alter plorare dicebatur.) Clama & pulsa viriliter. Neque enim istæ hîc portæ forent, si nemini aperirent. Mihi quidem eâ causâ hîc affixi mallei videntur, ut illis pulsantibus referent aditum. Ita jam Desiderius multùm diuque clamando, & malleis pulsando perseverârat, antequam DEI Amor illi patefaceret, qui tamen non est à Desiderio agnitus. Ait autem illi Amor DEI: Quid tibi vis frater, aut quid hîc quæris? Fortassè tam diuturnæ expectationis,

cre-

crebraque pulsationis jam pertæduit,
 Sed ut eorum qui huc accedunt, pa-
 tientiam & longanimitatem explo-
 remus, surdos nos simulamus. Fitq;
 haud rarò, ut, ubi quempiam tædere
 conspiciamus, sibi que persuasum ha-
 bere, nullo negotio adventanti mox
 ostium debere patefieri, ita eum re-
 cedere, ut advenerit, sinamus, fo-
 ribus non reſeratis, eò quòd nemini
 huc intrandi fit potestas, qui se id
 meritum, sive dignum ac idoneum,
 nosque id jure facere debere arbitretur.
 Tùne ergo ejusmodi es? DESID.
 Neutiquam, mi Domine. Nam
 tametsi innumeros eluctatus sum,
 atque exantlavi labores ac pericu-
 la, nihilo ſeciùs certus sum, me, qui
 huc intrò admittar, non esse meri-
 tum, imò indignum esse, nisi pro
 tua benignitate & misericordia
 me placeat introducere. AMOR
 DEI: Quamobrem intrò petis reci-
 pi? Quid hisce in ædibus captas vel
 expetis? DESID. Equidem, mi
 Do-

Domine, ab Humilitatis Domo huc
 veni, gravibus hisce ac honestissi-
 mis mihi adjunctis sociis & comiti-
 bus, atque per Patientiæ semitam,
 sive iter compendiarium profectus
 sum, idque solâ Amoris DEI, qui
 isthic demorari dicitur, inquiren-
 di causâ. AMOR DEI: Nullûm-
 ne documentum adfers, quo certum
 fiat, te ex Humilitatis ædibus adve-
 nisse? DESID. Geminum, mi
 Domine, documentum adfero, quo-
 rum alterum in Humilitatis Domo
 mihi collatum est, diciturque Co-
 gnitio sui: alterum ipse in itinere
 mihi descripsi, quòd DEI Cogni-
 tio appellatur. AMOR DEI: Sa-
 tis mihi placet, tam bene tibi esse
 provisum atque prospectum. At id
 mihi respondeas velim, putésne ob
 hanc geminam cognitionem, debe-
 re nos jure ac meritò intrò te recipere?
 DESID. Absit, ita ut sentiam,
 sola, ut dixi, gratiâ & benignitate
 vestra huc intromitti peto. Siqui-
 dem

dem certum non habeo, sitne utraq;
hæc Cognitio, quâ instructus sum,
rectè an perperam scripta. Id qui-
dem dubium non est, me in Humi-
litate domo aliquamdiu esse mora-
tum, atque inibi tum domum ipsam,
tum virgines omnes, earumque
conditiones, illis indicantibus, mi-
hi esse perspectas ac exploratas. At-
qui utrùm fructus illic comestos be-
ne concoxerim, iidemque satis se-
derint stomacho meo, quamvis gu-
stu suaves essent, me nescire fateor:
Sed neque id compertum habeo,
num in itinere fructum aliquem fe-
cerim, nec ne. Sæpè namque ce-
cidi, vepres & tribuli crebrò me
confixerunt, comitesque mei pa-
rùm abest, quia vi huc me perdu-
xerint. Itaque mi Domine, nihil
est ex his omnibus, quæ mecum fe-
ro, de quibus certum te possim effi-
cere, præterquam de malitia, vili-
tate, desidia & imperfectione mea.
Quapropter inter alias, quæ me
Amo-

Amoris DEI inquirendi gratiâ huc accedere fecere, causas, isthæc una est, quòd aliorum relatu didici, insignem eum esse chirurgum, optoq; ab illo purgari, venamque mihi incidi. Aiunt etiam solo intuitu mox eum etiam intùs in corde latentia nôsse vitia & defectus, & quibuscunque manum admoveat, eos omnino purgare. AMOR DEI. Quid causæ est, cur ita sanus ac purus velis effici? DESID. Id scilicet, quòd (ut ex aliis percepi) nemini huc datur ingredi, qui immundus sit, sed puris duntaxat, sanis & immaculatis. AMOR DEI. Quando igitur totam spem & fiduciam tuam nostris in manibus constituisti, parumper hîc expecta. Non enim poteris huc ingredi, aut cum Amore DEI colloqui, nisi priùs cum illius puero sis collocutus. Age igitur, paulisper hîc subsiste. Equidem puerum accersitum ab eo, isque planè te edocebit.

ac

ac instituet, quicquid faciendum tibi fuerit, quò cum illius Domino possis habere sermonem.

De Amore proximi.

CAPUT II.

INtereà Desiderius adventum pueri, qui eum ad Dominum suum introduceret, cupidissimè præstolabatur. Atque ecce egredientem intuitus est. Dicebatur autem puer, Amor Proximi. Tum verò immenso affectus gaudio Desiderius, ob amorem ingentem, quo pueri herum prosequeretur, à lachrymis præ lætitia sibi temperare non potuit.

AMOR PROXIMI. Cur lachrymis oculi humescunt & madent tui, quando hisce in ædibus omnes hilares sunt, nec quisquam ploratus edit?

DESID. Lachrymas hasce non dolor aut inæror, sed gaudium exprimit.

AMOR.

AMOR PROX. Quem hîc quæris?
 DESID. Amorem DEI. AMOR.
 PROX. Illius ego puer sum. Si er-
 go Dominum meum quæris, priùs
 necesse est mecum sermonem habe-
 as, meique notitiam contrahas &
 familiaritatem. Namque Dominus
 meus tam me sibi charum habet, ut
 quisquis me non diligit, eum nec
 nôsse nec alloqui dignetur. DESID.
 Perquam velim exploratas & cogni-
 tas habere conditiones tuas, atque
 ob Amorem Domini tui, tecum
 consuetudinem & amicitiam junge-
 re. AMOR PROX. Siquidem in-
 amicorum meorum numerum ad-
 mitti velis, singulis quibusque die-
 bus manè jentaculi loco condimen-
 tum mihi præbeas oportet, cujus est
 vocabulum, Humilis Cogitatio:
 itemque aliud meridie, quod Hu-
 milis Locutio dicitur: rursusque
 serò aliud, cujus est nomen, Hu-
 milis Oqeratio. DESID. Ubinam
 hæc licebit comparare condituras
 sive

sive condimenta? *AMOR PROX.*
 Primam quidem condituram, nempe Humilem Cogitationem, Humilitas conficit unâ cum Marito suo, videlicet sancto illo Proposito, quo se aliis omnibus viliozem, minorem, inferiorem, & velut Jumentum ducit ac arbitratur. Propositum hoc, Humilitati quoddam parat edulium sive electuarium, quod Contemptio sui appellatur: ad hanc deinde, de qua nunc agimus, conficiendam condituram, alia adhibetur herba, quæ Bona de Proximis Existimatio dicitur, atque ex his Humilis Cogitatio fit. Nullum autem totâ hac provinciâ peritiorem hujus conficiendæ condituræ sive condimenti myropolam reperies, quàm antè dictum Humilitatis maritum, qui, ubi cum amicum nactus eris, probè ipsum coquere & parare sciet. Altera Conditura, nempe Humilis Locutio, ex aliis tribus herbis constat, puta, Humilitate, Mansuetudi-

rudine & Affabilitate, quæ quidem minuto sint conspersæ pulvere, videlicet Tarditate & Parcitate. Tertia conditura, quæ est Humilis Operatio, ex multiplici materia, herbisq; multivariis conficitur, quarum præcipuæ sunt, Hilaritas, Amor & Diligentia. Hasce ubi mihi vesceñas obtuleris condituras sive condimenta, firma erit consuetudo & amicitia nostra, breviq; efficiam, ut Domini mei colloquio perfruaris. Desiderius ejusemodi Pueri hujus consiliis ac institutionibus mirificè delectatus, ait ad eum: **DESIDER.** Quandoquidem tum conditionem, tum desiderium mihi tuum explicuisti, hasce obtinere condituras, easq; tibi præbere curabo. Deinde diu satis Desiderius apud Puerum demoratus est, agendo atque conversando cum illo, ejusq; haud vulgarem est consecutus familiaritatem, dum illi antè memorata exhiberet condimenta. Quadam autem vice sic eum.

H com-

compellavit: Obsecro, id mihi præstes beneficij, ut patefacto aditu, liceat mihi Herum tuum accedere, AMOR PROX. Æquum sanè est id, ut fiat, quando quod in te est, facere studuisti. Sustine igitur parumper. En Dominum meum accersitum pergo, exploratumque, num tecum colloquendi gratia foràs prodire velit.

De Amore DEI & Proximi, & de alio Amoris gradu, ejusque functione sive officio & exercitio.

CAPUT III.

DEsiderius interim hanc animò versabat cogitationem, num Amor DEI ad ipsum colloquendi gratià exiturus foret, secum ipse pensitans, usque adeò vilem, inopem ac miserum se esse, planeque indignum, quicum tantis tamque illustris Dominus verba misceret. Atque sub hisce cogitationibus quendam ad se

accedentem intuitus est, sibi que di-
 centem: Quid tibi vis frater, quid ve-
 petis? DESID. Amorem DEI in-
 quiro Domine mi. AMOR DEI. Is
 nimirum ego sum. Quibus auditis,
 mox Desiderius humi collapsus, &
 viribus destitutus est. Tum verò
 Amor DEI prehensa illius manu,
 eum crexit. Videns autem se ab
 Amore DEI erigi, largiores fudit la-
 chrymas, ita ut verbum edere non
 posset ullum, in tantum, ut etiam ipse
 DEI Amor, qui nobilis admodum &
 & suavis corde est, ex condolentia si-
 mul lachrymaret, dum illum ploran-
 tem cerneret, maximoperè admirans
 ingentem erga se Desiderij charita-
 tem, desiderium ac bonam volunta-
 tem, quandoquidem præ gaudio &
 consolatione tam ubertim lachrymas
 emitteret: aitque ad illum: AMOR
 DEI: Obsecro, plorare desine, nec
 me cruciare pergas. Neque enim
 absque dolore, me amantis lachry-
 mas cernere queo. Sed dic, oro, quis

H 2   tibi

tibi hinc in ædibus me demorari indicavit? **DESID.** Pastor quidam ovium, quem in itinere obvium habui, & viam mihi demonstravit, & tui apud me mentionem fecit. **AMOR DEI.** Quidnam de me tibi retulit? Quid verò causæ est, quare me tam impensè amas, tantoque mei desiderio teneris? Ea ne ex causa ita me diligis, quòd ex aliis didiceris, multa me amicis meis præstare bona, mihique famulantibus ac obsequentibus dona ingentia, grandemque consolationem præbere solitum? **DESID.** Nequaquam; sed eo nomine sic te diligo, quòd illustris, nobilis ac bonus sis Dominus: tum etiam, quòd amicos tuos eò perducas, ubi **DEUM** videant, quâ nulla est in mundo major felicitas ac beatitudo. His auditis, mirificè Amori **DEI** tam sanctum Desiderij propositum, quo illum diligebat, arrisit, cœpitque eum amare vehementiùs. Porro **Desiderius**: Hoc, inquit, mi Domine, admodum de-

demirari non desino, quòd, cùm tam
 eximius sis heros, tamque præpoten-
 tis Regis filius, te inquirentibus tan-
 tum facessas negocij, tamque ægrè te
 patiaris inveniri. AMOR DEI. Ne
 ita loquaris: plures hoc latet mysteri-
 um. Sunt namque, qui se putent,
 necdum me invenisse, agnovisse, vel
 percepisse, cùm tamen ego illis pro-
 ximus sim, ipsique me pleni sint &
 abundant. Sunt item alij, qui sibi
 persuasum habeant, se jam reperisse
 me ac obtinuisse, cùm tamen à me
 longè distent, nec mei notitiam ade-
 pti sint. DESID. Conditiones tu-
 as officiumque tuum, precor, expli-
 ces, quò scire mihi liceat, utrùmne
 conjunctus & vicinus tibi sim, an abs-
 te alienus. Siquidem te Domini &
 Amici loco habeo. AMOR DEI.
 Officium meum est, diligere DEum:
 aiunt verò, me esse Cognitionis DEI
 filium. DESID. Qua ratione DEum
 amas? AMOR DEI. Vehemens me
 tenet desiderium, illum toto corde,

totâ animâ & cunctis viribus diligen-
 di, & nihil non tentandi, quò illum
 sentire ac experiri queam, eo modo
 & gradu, quo illi placet, omnia ad
 ejus honorem, laudem & gloriam, &
 animæ meæ salutem referendo. Iti-
 demque precor ac exopto, ut totus
 eum orbis ob illius infinitatem ac in-
 effabilem bonitatem cognoscat, utq;
 à creaturis omnibus honor illi ha-
 beatur, gratesque & laudes agantur.
 Atque unâ cum hoc ipso desiderio
 meo vim quandam mihi adhibeo, uti-
 ne in parvis vel magnis, paucis vel
 multis illum offendam, nec quicquâ
 admittam, quod illi invisum sit, aut
 displicere queat. Quòd si ita eveni-
 at, ut ex imbecillitate mea illum of-
 fendam, mox ab eo veniam petere
 soleo, sicque lasa, haud secùs quàm
 antè, inter nos amicitia instauratur.
 Atqui cum Dominus meus tam no-
 bilis, dulcis, pius ac bonus sit, neuti-
 quam hoc primo gradu contentus
 sum, sed insuper alium sector, cum
 vi-

videlicet, ut pro virium mearum exiguitate faciam & exequar, quicquid vel ipse, vel minimus ac infimus quisque hujus domûs, ejus nomine mihi præceperit. Id verò ingenti cum reverentia, devotione, amore, gaudio, humilitate, maximeque bona voluntate, & quidem semper & ubique & in omnibus facere consuevi. Atque hinc nôsse mihi licet, quantum illum diligam, quando id ago, quod ipse jubet. Enimverò sic mihi persuasum habeo, nihil in toto mundo æquè illi gratum esse, etiamsi sit cum illo colloqui, illi officiosè famulari, aut præstare reverentiam, vel mira quædam agere, quàm si id efficiam, quod aut ipse, aut illius vice vel nomine, quispiam alius minimè vanus aut mendax me facere jusserit. Ipse namque Dominus meus ait: Quinam putas, tua mihi possint grata esse servitia, aut te abs me diligi debere, si non facias, quæ præcipio tibi? Quinam affirmare potes, quòd me diligas? Id

H 4 nam-

namque certum habere debes, nullare alia æquè spiritum tuum te mihi posse conjungere & unire, aut voluntatem tuam perinde meæ conformare ac subjicere, quàm, si libenter & ex animo exequaris, quæ ipse jussero.

Prosequitur adhuc Amoris DEI in eodem gradu officium.

CAPUT IV.

IN hoc eodem amoris gradu planè mecum constitui, ea omnia exequi, ad quæ efficienda ratione vocationis & officij mei obligatum me novi. Quando enim semel me obligavi, (cujus me neutiquam pœnitet) in præceptum mihi jam transit, quod antea sine DEI offensione vel facere, vel omittere licuisset. Eam ob rem officium meum diligenter perpendere soleo, eaque, quæ ad aliud pertinent exercendum meliusq; exequendum, semper quidem pro sapientum consilio, juxtaque Scripta Di-

vi-

vina me gerens ac instituens. Certus namque sum, per plures eo nomine offendere Dominum meum, quod, quæ sui sint officij, quæq; illud requirat, ignorent. Si verò a perspecta habent, & tamen negligant ac omittunt, planè deteriores sunt: quandoquidem non ignorantia aut imprudentia, sed mera malitia delinquant. Deinde quæ me servaturum juravi ac pollicitus sum, (quibus servandis me maximè obligatum sentio) ea summo studio perfectè exequi adnitor. Equidem Domino meo pollicitus sum, tribus virginibus, quæ hîc demorantur, nempe Obedientiæ, Castitati & Paupertati fidem me servaturum, quas ille mihi ceu conjuges & amicas meas proposuit & assignavit. Unde manè semper & vespèri mecum pensitare consuevi, quînam illis ea die studiosius servire ac obsequi, impensiusque placere queam, aióque manè quidem ad animam meam: Age, perpendamus Anima

H 5   mea,

mea, ut hac die erga tuas virgines te sis habitura, illisque placitura ac obsequutura. Serò autem sic eandem compello. Age, videamus Anima mea, ut hac die virginibus tuis servieris, fidumque te præstiteris: utrumne aliquam earum molestiâ affeceris vel offenderis. Hac scilicet ratione omnem eò conatum adhibeo, ut hisce virginibus fidum me servum exhibeam. *DESID.* Quam ob causam id agis? *AMOR DEI.* Eò quòd Domini mei cubiculariæ fiat: nec quisquam in illius cubiculum ingredi, aut cum eo colloqui possit, nisi hæ virgines aditum illi patefaciant. *DESID.* Obsecro, doceas me, quænam habeas spiritalia exercitia, quibus his virginibus rectius servias, fidemque serves. *AMOR DEI.* Tria quædam mihi Proposita sunt, quæ illis noctu, diuque offero & exhibeo, eaque me illis obsequi & inservire compellunt. Primum Propositum dicitur, Nihil exigas vel postules. Alterum, Nihil

con-

concupiscas vel appetas. Tertium, Nihil cogites. Primum Propositum servit Obedientiæ, si jusculo quodam condidatur, quod Facere dicitur, tumque appellatur, Nihil postules facere: quo edulio Obedientia sustentatur, quantoque illi id abundantius, purius ac nitidius offero, tanto apud Dominum meum majorem mihi conciliat gratiam & amicitiam, multaque de me bona illi commemorat, efficitque, ut animo in me propenso ac benigno sit. Hoc idem edulium, nempe Nihil postules, dum alio quodam condimento præparo, quod Habere dicitur: jam, Nihil habere postules, vocatur, atque ipso alteram virginem, puta Paupertatem, sustento.

DESID. Cessa parumper, obsecro, Nihil igitur licebit habendum postulare, dum qua re egeo? AMOR DEI. Non: nisi res sit valde necessaria. Si quid enim sit, quo habeas opus, est tibi Præfectus vel Superior tuus, qui vel per sese, vel Officiales suos satis

H6 tibi

tibi providebit, ut nihil necesse sit, ut id ipse postules, quod te postulare non deceret. Nam qui totius Domus vel cœnobij curam gerit ex officio, is omnibus, sicut decet Prælatum vel Superiorem, necessaria procurabit, quò illi liberiùs & commodiùs DEO vacare, ac cœlestibus inhærere meditationibus possint, nec necesse sit singulos pro his atque illis expetendis esse sollicitos. Neque sanè mediocris ea culpa fuerit, si Superior eâ vel prudentiâ vel discretionem præditus non sit, ut subditis etiam non exigentibus res necessarias subministret. Itaque quod de postulando dixi, duplici ratione debet accipi, ut videlicet absq; culpa postulare possis: si, te non exigente, necessaria tibi non præbeant; quæ sanè res reprehensione digna videtur, maximè apud Monasticæ vitæ professores: deinde si id, quo indiges, multùm necessarium, non autem propriæ voluntatis sit. Nam quæ aliter se habent, in illis appetendis vel

su-

superfluitas, vel curiositas, vel tentatio sita erit. Neque dubites, sub necessitatis prætextu multa latere sæpè vitia, idque in rebus præcipuè, quæ ad corporis nutritionem pertinent, ut est cibus & potus, vestitus, & id genus alia. **DESID.** Et quânam scire poterò, utrùm necessitatis, an propriæ voluntatis sit, quod expeto? **AMOR DEI.** Siquidem illo carere, & absq; illo vitam agere possis, neque ob id grande aliquid vel notabile corporis vel spiritûs detrimentum, sive nocumentum aut periculum sustinere cogaris, vel inde emergere queat. Nam alioqui, si certò credas, non tamen fallendo teipsum, ejusmodi inde tibi imminere periculum vel nocumentum, tunc non petere, culpa fuerit: petere autem, meritum, si in **DEUM** referas. Sin autem absque illo vitam possis sustentare tuam, nec magno inde damno vel periculo affici, etiamsi non nihil ob id molestiæ, laboris ac tædij devorare oporteat, ita tamen,

men, ut moderationis sive discretio-
nis limites propterea non excedan-
tur, jam quidem non postulare, tam-
etsi nonnihil necessarium sit, aut esse
videatur, magnæ virtutis & meriti
est, licet alioqui jure & absque culpa
postulare vel appetere id posses. Si-
quidē beatum ego illum prædico ho-
minem, qui quippiam causâ Amoris
DEI perpetitur. Atqui, si ejusmodi
sit, quod postulare velis, ut illo absq;
corporis vel spiritûs incommodo vel
damno facilè carere possis, propria
id voluntatis esse existimes, etiamsi
sanctæ voluntatis & justæ causæ præ-
textu sese obtegat. Peccata namque
non semper manifestò, sed sapiùs sub
pietatis vel justæ causæ specie sese in-
gerunt. Atque ex his nôsse licebit,
dum quippiam expetis, num id ex
necessitate, vel propria voluntate
proficiscatur. Et ne quis suópte judi-
cio & rei specie fallatur, cum primis
illi necessaria fuerit studiosa ac dili-
gens exploratio, & usus vel experi-
men-

mentum virtutum. Quòd si iis careat, utilissimum fuerit, ut juxta sapientum ac expertorum virorum, & sacrae Scripturae consilia sese gerat ac moderetur.

*De reliquis duobus Amoris DEI
Propositis, nempe, Nihil desiderare vel appetere, & Nihil cogitare.*

CAPUT V.

AMOR DEI: Primo quidem Proposito, quo duae virgines, puta Obedientia & Paupertas, sustentantur, succinctim explicato, etiam reliquorum duorum, nempe Nihil appetas, & Nihil cogites, conditiones ut explicem, oportet. Certum ergo habeas, antè dictum primum Propositum, quod est, Nihil postules, non aliundè oriri, quàm ex secundo hoc, Nihil appetas. Certum est enim, non aliundè postulationem nasci, quàm ex cupiditate & desiderio.

rio.

rio. Ablatâ autem & extirpatâ causâ, ut nihil desiderare velis, fructus itidem & effectus, qui est Postulare, extinctus & elisus est: atque eo ipso id, quod illi contrarium est, id est, Non postulare, efficitur. Hoc igitur alterum Propositum est, quo Castitas sustentatur, quæ est tertia Virgo, cuius est officium, Nihil mundanum & carnale appetere. Sed quia herba ista aliam habet, unde emergit, radicem, quæ Nihil cogitare est, (non enim potest appeti, quod prius non sit cogitatum) tertium insuper Propositum adjungo, quod est, Nihil cogitare. Sed cogitare hîc accipi debet de ea cogitatione, quæ perseverans & fixa est cum rationis ac voluntatis consensu & complacentiâ. Nihil enim omnino cogitare, in hominis potestate situm non est. Potest autem homo cogitationibus malis non diu inhærerere, sed ad DEum citò se convertere. Atqui cum herba isthæc, puta Cogitare, aquâ quâdam, cujus

vocabulum est, Videre, irrigetur & foveatur, pulverem quendam, qui Oculorum firma custodia dicitur, his sanctis Propositis adhibeamus oportet. Is enim oppidò illi confert. Hæc verò tria Proposita non solùm animam meam à cunctis rebus mundanis, ab omniq̄ue propria voluntate, & labe ac maculâ expurgant, sed etiam (ut Dominum meum ferventiùs amem) magnam mihi cordis munditiam ac puritatem conciliant, omniq̄ me privato amore exuunt, totumq̄ue Domino meo me uniunt & conjungunt. Ad eademq̄ue tria Proposita reliquas omnes exercitationes spiritui servientes reduxi, tam eas, quæ circa Humilitatem, quàm quæ circa cæteras virtutes versantur: quòd in eis perfectionem sitam esse noverim. Ne verò tibi persuaderi sinas, frustra me tribus antè memoratis virginibus obsequiosum me præbere: siquidem magnam erga me illarum gratiam & benignitatem experior, cunctisque
me

me bonis cumulans & augens. Una earum, quæ Paupertatis habet vocabulum, insigni quodam (ut vocant) clenodio vel ornamento nuper me affecit. *DESID.* Precor, ejus videndi copiam mihi facias. Ubi id habes? *AMOR DEI.* Duobus id asservo locis, in corde, & in cubiculo meo. Tanta autem ejus magnitudo preciumque tam ingens est, ut meo illud in corde retinere nequiverim, donec omnem inde rerum mundanarum amorem, affectum & appetitionem exclusissem ac eliminâssem, itidemque nec in cubiculo illud meo locum habere potuerit, donec cuncta inde superflua & curiosa rejecissem, non nisi Crucifixi imagine & paucis codicibus retentis. *DESID.* Quod hujus clenodij nomen est? *AMOR DEI.* Nomen illi est, Nihil planè, estque præcipuus Paupertatis thesaurus, quæ totius orbis opulentissima Domina est, ut quæ tantum habeat thesaurum suum, quantum ipsa velit.

De

*De eodem Amoris DEI Officio, &
de Oratione in eodem gradu.*

CAPUT VI.

IN antè dicto Amoris officio, quod est, Facere id, quod Dominus meus jubet, & officium meum exigit, quædam circumstantia sive conditio adsit, oportet, ea videlicet, ut, si quando ex officio ab illo mihi demandato, & in eo gradu, quo ipse me constituit, ut scilicet ejus cubicularius sum, ad ipsum veniam, vel illi ministraturus, vel aliquid ab eo petiturus, aut cum illo collocuturus, quantâ maximâ possum cordis humilitate & puritate illi me præsentem exhibere conitar. Nam quò majori cordis munditiâ præditus sum, eò purius & clariùs eum contueor & cognosco. Fratrem quoque meum, Timorem DEI, obsecrare soleo, ut unâ cum Amica mea, nempe Reverentiâ mecum pergat. DESID. Ecquid facis, ut Reve-

ren-

rentia tecum eat? AMOR DEI. Perpendo mecum, quis ego sim, & quis sit Dominus meus. Ejus sacrosanctam cogito Majestatem, eumque jure meritoque timeri oportere, utpotè omni timore, reverentiâ, laude dignissimum. Ad hæc pensitare consuevi, beatos omnes spiritus coram ipso cadere in facies suas, eumque adorare & benedicere, atque tantam tamque præcellentem Bonitatem ac Majestatem ultra omnem modum intra sese admirando, & collaudando, extra se rapi, & in DEUM ipsum quodammodo transformari. Prætereà attendere soleo, ut illi pectus & cor meum, cogitationes, voluntas ac propositum meum planè perspecta sint, & ut secreta ac occulta mea meliùs, quàm ego ipse, nôrit. Itemque, ut pro suæ divinæ arbitrio ac beneplacito voluntatis cuncta agere, efficere, infringere, mutare ac obolere possit, vitaque & mors, esse & non esse, totiusque mundi æterna salus si-

ve

ve servatio vel damnatio in illius ma-
 nibus sita sit. Atque etiam necum
 attendo, ut ipse totus & omnino bo-
 nus, & præcipua, suprema ac purissi-
 ma bonitas sit: quod sanè dum ritè
 perpendo, nonnunquam corde con-
 tremisco, exhorreo ac propè deficio:
 maximè ubi simul aspicio, me tam
 improbum, impurum, vilem, abo-
 minabilem, & plùs quàm mortuum
 canem, putentemque peccatorem id
 mihi sumere officij, ut tantæ Maje-
 statis Domino familiariter colloqui
 aulam, quodque usque adeò excelsa &
 illustrissima Majestas tam propè ad se
 accedere, secumque miscere sermo-
 nem, & cibum capere me patiatur,
 perinde ac si magna illi amicitia con-
 junctus sim. Sæpiùs quidem id illi
 hoc vel simili modo propono: quor-
 sum, mi Domine, tibi opus est, ut
 improbi ac putidi peccatores coram
 te assistant? Decèrne, mi Domine,
 ut tam indigni & perversi homuncio-
 nes tibi famulentur? Atque ubinam
 ho-

honor est & reverentia, quæ Regiæ
 Majestati tuæ conveniunt atque de-
 bentur? *DESID.* Ecquod, oro, ad-
 hæc ab illo responsum accipis? *AMOR*
DEI. Non satis compertum habeo,
 præterquam quòd præ gaudio me-
 plorare facit, dicitque mihi: Ne istud
 magnoperè cures, nec te res ista per-
 turbet, cùm hoc tibi officij ipse non
 comparaveris, neque ambieris, aut
 tete ingesseris, sed à me eò vocatus &
 adscitus sis. Cur autem ad id te voca-
 rim & assumpserim, mihi planè con-
 stat. Tu verò in eam fac curam in-
 cumbas, ut tuo probè fungaris mu-
 nere, & quæ id à te exigit, pro viri-
 bus studiosissimè exequaris, ac dein-
 de nihil admodùm hac ex parte soli-
 citus sis. *DESID.* Quid, quæso, dicis
 illi, ubi ad eum veneris colloquendi
 gratiâ, junctis tibi comitibus Humi-
 litate, Timore & Reverentiâ? *AMOR*
DEI. Primò quidem eas absolvo
 Preces sive Officium divinum, ad
 quod persolvendum hoc vitæ insti-
 tu-

tutum, meaque vota & professio me obligant, idque non ex tristitia aut necessitate, neque nolens ac invitus, sed quanta maxima possum attentione, diligentia, devotione, hilaritate, reverentia ac bona voluntate. Et quamvis ad eiusmodi preces adstrictus sim, sed necessitatem into voluntatem, libenterque eas persolvo. Deinde ut quippiam ab eo petam, atque ad id praestandum mihi eum permoveam, totis enitor viribus ipsum laudare, multisque modis illum praedicare & laudibus vehere non desino, certus id illi gratum & acceptum esse. Dum autem eum laude afficio, mira illi ac stupenda, quae egit opera, illi commemoro, in illis ipsis exultans, meque oblectans, itidemque me gerens in illius praedicanda potentia, sapientia ac bonitate. Adhaec ingentem gratiam & beneficia, quibus suos affecit milites & servos, illi recito, ob eadem laudans illum ac benedicens. Neque immensam

lam illius prætereo misericordiam,
 quam semper in suos declaravit ho-
 stes, atque etiamnum declarat, plu-
 rimumque stupeo illius generosita-
 tem ac nobilitatem, quod non modò
 meritas de iis non sumat pœnas, sed
 & sua eis impertiatur dona, multisq;
 modis gratificetur. Præterea laudes
 gratesque illi ago pro omnibus illis
 bonis, quibus in seipso præditus est,
 virtutesque ac decora ejus ipsi enu-
 mero, pulchritudinem, sapientiam,
 bonitatem, &c. ob eadem laudibus
 eum prosequens, gaudensque & ex-
 ultans, tale tamque ingens bonum
 eum esse. Et id quidem sapius ago,
 voluntatem illius hac in parte satis
 habens exploratam, neq; ambigens,
 quin illi gratum sit, velitque homi-
 nem secum, id est, cum ipso DEO
 versari, & de rebus suavissimis, ju-
 cundis ac secretis miscere sermonem,
 quas nimirum eos latere certum est,
 qui earum incuriosi sunt, neque in
 ejus secretum volunt ingredi cubicu-
 lum:

lum: tametsi alioqui in ejus demon-
 strantur ædibus, eique famulantur.
 DESID. Quamobrem cunctis hinc
 encomiis eum prosequeris? AMOR
 DEI. Eò videlicet, quòd, quantò
 eum magis effero ac extollo, tantò
 magis mihi displiceo, meque despi-
 cio, deprimò ac vilipendo. Quod
 quàm illi gratum sit, dici aut credi
 non potest. Adeoque hæc illius vo-
 luntas est, ut ipsius bonitatem, excel-
 lentiam ac nobilitatem, nostramque
 è diverso malitiam, exiguitatem ac
 miseriam perpetim ob oculos gera-
 mus. Et licet quantà maximâ possim,
 laude ac honore eum prosequar, cer-
 tus sum, me neutiquam falli vel men-
 tiri: siquidem longè ipse & nobili-
 or, & excellentior, atque potentior
 est, quàm vel ego ipse, vel simul crea-
 turæ omnes tum Angelicæ, tum
 humanæ, assequi vel cogitatione
 complecti queant.

*De Amoris DEI Officio in eodem
altero Gradu, & prosequutio eo-
rum, quæ de orandi modo
dicere cæperat.*

CAPUT VII.

AMOR DEI. Deinde ubi pro-
viribus illum laudare & exal-
tare studui, animam illi meam, co-
tamque voluntatem offero, unà cum
præcipuo quodam proposito meo,
isto videlicet, quòd ob nullam rem
mundi ipsum offendere aut molesta-
re velim, simulque obnixè precor, in
hac me voluntate servare ac confir-
mare dignetur, quando sine illo neu-
tiquam in ea perseverare queam.
Post, omnis injuriæ & molestiæ,
quam ipsi intulerim, veniam precor:
atque etiam, ut nihil præter se cogi-
tare, intelligere, & amore prosequi
me sinat, oro. Sed & id obsecro,
quandoquidem me talem in suum
servum & amicum, idque in tam cel-
sa

sa functione admittere dignatus est, ut sanctum humilitatis spiritum mihi præbeat, qui animam meam à cunctis ipsi invisis ac displicentibus, atq; ab omni malo abstrahat & avertat, ne famulatus meus ipsi injuriam & ignominiam adferat, sed potius gratus sit & acceptus. Peto itidem, ut, quibus me scit habere opus, siue quæ mihi necessaria sint, quibusque pro suo honore & beneplacito, & ut ipsi magis placeam, me vult esse præditum, mihi largiatur: idque non aliam ob causam, nisi ut me in se vivere ac mori sinat, nec ut meritus sum, à sua me facie projiciat. Postea etiam pro illis rogo, quos impensius amo, quibusque siue corporaliter, siue spiritualiter me amplius obligatum sentio, nec non pro tota hac domo, imò etiam creaturis omnibus, ut eis gratiam præstet & misericordiam, uti ipsum omnes, quemadmodum par est, cognoscant, ament, venerentur, laudent ac benedicant. Et hæc qui-

dem omnia sincera cordis puritate,
illi proponere adnitor. **DESID.** Ec-
quid agis, ut hac cordis puritate illi te
exhibeas? **AMOR DEI.** Quatenus
vires sinunt, cor animumque seruo &
custodio, invigilans cogitationibus
meis, ingentemque animæ meæ cu-
ram gero, unaque sensus meos, quan-
tū maximè possum, cohibeo & ob-
seruo, propositam mihi semper ha-
bens ac retinens simplicitatem, qua
visa omnia candidè in bonam partem
interpretatur. Quòd si ab omni metu
velim esse immunis & securus, apud
Dominum meum permaneo: cui
quidem coram adesse, adhærere, &
colloqui, ab eoque consilia expetere,
præcipuum meum bonum & gaudi-
um, potissimaque voluptas & conso-
latio est. Neque unquam pace, quie-
te, securitate perfruor, neque con-
tensus esse queo, nisi dum illi adsum.
Atque hac ex causa mecum ipse con-
stitui valefacere omnibus, ipsi com-
morari, ipsi adhærere, nunquam ab

eo

eo recedere, nisi ipse jusserit. DESID.
 Tamen utile, bonum & necessarium
 est, nonnunquam lectioni dare ope-
 ram. AMOR DEI. Imò sanè bonum
 est quandoque legere, non eo animo,
 ut doctus & sciolus efficiaris, sed ut
 DEUM, ejusq; vias possis habere per-
 spectas, DEUMq; cognoscas & ames.
 Huc verò non multis mihi opus est
 codicibus. Hoc unum specto, volo
 & cupio, ut animæ meæ amorem in
 DEUM transferam, totumque affe-
 ctum cordis, omnemque rationem &
 intelligentiam ipsi adjungam, in
 ipsumque referam: siquidem illius
 mihi sufficit amor. Is me cuncta do-
 cebit, quæ scire me conveniat: atque
 in ipso eum amandi & non offenden-
 di itinere, plura mihi secreta ac my-
 steria pandere potest, quàm vel codi-
 ces omnes, quos totus habet orbis.
 Majorem quoque animæ consequor
 puritatem, timorem, devotionem,
 reverentiam, compunctionem, for-
 titudinem sive firmitatem, atque er-

ga carnem severitatem, quando illi adsum, quàm dum lego. Neque nescius sum, neutiquam illum à me rationem exacturum, quantum legirim aut studuerim, sed quantum ipsū amaverim. Nec tamen hisce rationibus hoc efficere velim, nihil penitus legendum esse, illis præsertim, qui viam Domini, & spiritūs dominium nesciunt, cogitationesque & verba & actus suos discernere non noverunt. His namque admodum necessarium est, ut multo tempore lectioni dent operam, ac spiritūs & mentis discant exercitia. Ut enim grandis est stultitia, temeritas & Regis contumelia, si rusticus aliquis, qui Aulæ Regiæ usus & mores, dicendiq; modum nesciat, coram cunctis Regis Principibus ac Magistratu, cum ipso Rege colloqui velit: Si namque inter dicendum usitatis, agrestibus ac stolidis utatur verbis, non potest non magno patere despectui ac ignominia, adeò ut Rex illum foras expelli jubeat, præstaretq;

nun-

nunquam eum Regem accessisse. Itidem & in spiritualibus rebus sese habet. Illis autem, qui jam legendo & audiendo DEI ac rerum divinarum sunt notitiam adepti, multò & utilior & præclarior est orandi, quàm legendi exercitatio, ut qui dicendi jam periti sint, ususque & mores nôrint, quibus in spiritali curia utendum sit. Porro ubi jam Domino meo coram assisto, multam mihi curam adhibeo, ne caput, oculos & tergum huc illucque volvam. Non enim insigni Majestatis illius contumeliâ vacat, si quis, dum illi colloquitur, aspectum suum aliò conferat. DESID. Apertius id mihi dici velim, namque non satis hoc assequor. AMOR DEI. Quando mihi sermo est cum Domino meo, si tum cogitationes, rationem & intellectum meum aliò transferam & adhibeam, dorsum illi verto, non faciem. Eam ob rem cum persuasum habeam, perpetim eum me aspicere, nequam suos à me obtutus avertere;

attendereque, quid dicam, quâ possum reverentiâ, devotione, amore & attentione illi assisto. Denique laudes, gratesq; illi ago pro cunctis beneficiis mihi & creaturis cæteris ab illo præstitis, eaque sæpius ad memoriam revoco, illiq; recenseo, certus nimirum, nolle eum, ut ipsi ingratus, & donorum ejus immemor sim.

De tertio Amoris Gradu.

CAPUT VIII.

AMOR DEI. Tametsi jam primum amoris gradum, nempe ut Dominum meum diligam, id est ipsum non offendam, itemque aliorum, ut cuncta illius jussa exequar, profecutus sum, non tamen his contentus sum, eò quòd meus erga illum amor tam ingens est, ut insuper tertium adhibuerim gradum, eum scilicet, ut cuncta illa efficiam, quæ illi placere & accepta esse noverim, vel cogitare

tare queam. DESID. Unde scis, ea te agere, quæ illi placeant? AMOR DEI. Duo sunt, unde id scire liceat, puta, si diligam, quæ ipse amat: & habeam odio, quæ odit. Quod ad primum attingit, ut diligam, quæ diliguntur ab illo, equidem illius amo Filium, utpote omnium, qui unquam fuerint, longè pulcherrimum, suavissimum, nobilissimum, ac sanctitate maximè conspicuum, Patrique per omnia, quàm simillimum, atq; adeò obtemperantem, ut nullus neque fuerit unquam, nec futurus sit filius æquè morigerus. Quem Pater haud secùs, quàm seipsum diligit, eò quòd multò ipsi similior sit, quàm ullus unquam filius suo genitori. Eaque unio & charitas, quæ est inter Patrem & Filium, tanta est, ut ambo non nisi unum sint, uniusque voluntatis, indissimilis potentia, ejusdem cognitionis. Et quamvis personis distincti sint, sed essentia unum sunt. Huic autem Filio pius Pater suæ bonitatis manibus

vestem, qualem ovium Pastores habent, confecit, quâ indutus Filius, ex Patris Regis penetralibus processit, at nihilominus semper cum illo permanens. Atque hoc pacto in his degit ædibus, nobiscumque conversatur. Siquidem aliter eum conspiciere non possemus. Porro hac veste indutum, cum eum Pater cum sportella quadam, sive perula viatoria, per totum orbem mitteret, in hanc quoque eremum pervenit, ut oves suas dispersas ac dissipatas requireret. Cumque per hanc pergeret solitudinem, Dominus Pater permisit eum necari à lupis, & devorari à canibus, nec ei opem ferre voluit, licet potuisset: sed crudelissima ac acerbissima, eum morte voluit à lupis affici, quæ illi longè majorem, quàm ulli unquàm alteri cruciatum attulit, eò quòd terrerrimo corpore, utpote Regis filius, esset. Hæc autem omnia Dominus noster ex immenso erga nos amore fecit, uti omnes, qui in ejus demo-

ramur ædibus, illius charitatem habeamus cognitam & exploratam, atque ita vicissim & nos illum amemus, quando prior ipse nos dilexit adeò, ut nec proprio suo pepercerit filio, sed pro nobis omnibus tradiderit illum. Dum hæc Amor DEI commemoraret, Desiderius totus corde compunctus & transfixus, ubertim lachrymas fudit. Atque Amor DEI cœptum persequens sermonem, quamvis, ait, DEUS Pater Filium hunc suum morte affici permisit, nihilominus tam impensè illum amat, ut immensâ Omnipotentiâ suâ citò eum excitârit è sepulchro, multò jam illustriorem, ac præclarè triumphantem, adductis scilicet secum ovibus, quas quæsitum venerat, aliisque in hac eremo, ut interim sui cognitione pascantur, & pinguescant, relictis, perpetuam ac pervigilem illarum agens curam & sollicitudinem. Ita demum in Regis Patris reversus penetralia, ad ejus sedet dexteram, pro nobis omnibus il-

lum interpellans & supplicans, nimio scilicet nostri devictus amore. Equidem sic sentio, nisi illius causâ parcitum nobis esset, jam pridem his tectis profligati essemus; in tantum miseri ac improbi sumus; adeoque negligenter ac pigrè illi servimus, ejusq; planè obliviscimur, eum contemnimus, & tam parva nobis illius cura est & recordatio. Sed Pater Omnipotens tantoperè hunc amat Filium, ut meo judicio nihil in hoc mundo gratius illi esse queat, quàm ut secum quis hunc ipsum suum amet Filium. Quapropter operam dare soleo, illum ut amem, & quæ illi placeant, faciam. *DESIDER.* Quid est, quo illum amas, eiq; rem gratam facis? *AMOR DEI.* Videlicet illius vitam sanctissimam, laboresq; & dolores, mortem acerbissimam, sacrasque institutiones commemorando, & quoad possum, moribus illius me conformando. Quem enim Dominus meus Filij sui vitam studiosius ac

veriùs imitari conspicit, eum etiam
chariorem habet. Atque hac de cau-
sa voluit eum venire ad nos, nobis-
cumque degere, ut, quemadmodum
vivendum sit, nos edoceret, qui priùs
vitam nihil à beluina differentem
agebamus. Itaque ceu speculi loco
nobis eum Dominus proposuit, ut,
quisquis nôsse volet, utrum ea, quæ
vult, agit & omittit, bona vel mala
sint, in Filij sui vita ceu speculo con-
templetur & cognoscat. Neq; quic-
quam totus habet orbis, unde certiùs
id addisci queat. Est autem & aliud
quiddam, quod Dominus meus dili-
git, nempe Puer meus, qui Amor
Proximi dicitur: quem usque eò
Dominus meus charum habet, ut
quicquid illi fecerimus, sive id bo-
num sit, sive malum, id se affirmet
haud aliter accepturum, quàm si ipsi-
met factum sit. **DESID.** Quinam
hunc puerum diligis? **AMOR DEI.**
Perinde ut meipsum. Primò quidem
ita mihi persuadeo, meliorem eum
esse,

esse, quàm sim ipse ego : & quamvis excellentiori fungar munere , tamen in omnibus, quæ sunt virtuti consentanea, illi morem gero. Caveo etiam, ne qua ratione illum affligam aut contristem, & quicquid possum amoris ac benevolentia in illum declaro. Nihil de illo sinistrum suspicor , sed eum potiùs excuso, Nihil improperando illi loquor : vitia & defectus ejus naturales libenter dissimulo & perfero. Miseratione multa animiq; condolentiâ illum in malis prosequor. Absenti non obloquor nec obtrecto, & ab aliis quibusvis id fieri non sino. Opto & precor , ab illo Dominum meum , quàm à me, amari vehementiùs , & aut perinde bonum, ut sum ego, aut si malit, etiam me meliorem illum à DEO effici. Nullâ prorsus , neque ob spiritalia , neque corporalia dona illi divinitus præstita , neque ob aliquid eorum , quæ mundus habet , erga eum invidentiâ torqueor : sed bonis ac pro-

spe-

vis illius rebus lætor, atque adversis & malis ex animo doleo. Adhuc, cogito illum esse Angelum DEI, me verò indignum, qui illius mancipium sim. Idque eâ causâ facio, quòd certus sim, illum à Domino meo vehementer amari. Itidem amore prosequor ea, quæ communitatis sunt, quorum ingens me zelus obtinet, eò quòd ad Domini mei cultum, famulatum & honorem, atque ad Domûs suæ conservationem pertineant. Unde cura pervigili id ago, ne quid amittatur vel pereat, ex iis maximè, quæ ad sacræ religionis, cæremoniarum, constitutionum, & Canonis ipsius observantiam pertinent. Quæ licet quidam non magnipendant, tamen ipse planè persuasum habeo, nisi gratum esset DEO ea servari ac retineri, neutiquam Spiritum sanctum ea fuisse instituturum. Itaque etiam minimas quasque cæremonias observandas duco, cogitans, eas cedere ad cultum & honorem DEI: & qui-

qui-

quidem promptè libenterque omnium cum humilitate ac reverentia eas ser-vo & perago. Atque hanc interim cogitationem animo gero, siquidem ipse Dominum meum non honorem, studioseque colam, & officiosè inserviam, grandi que honoris & cultus ac famulatùs ejus zelo detinear, quis tandem id facturus sit, quando ego præ creaturis omnibus illi me obligatorem sentio? Quòd si principum & Magnatum famuli dominis suis tam accuratè, tantoque studio & animi attentione obsequuntur & serviunt, quidni & ipse Domino meo inserviam, qui me suum cubicularium & familiarem esse voluit? Nimirum si totus ab ejus servitio deficiat mundus, nec quisquam supersit, qui ei inserviat, equidem ad extremum usque spiritum ego illi fidus perseverabo.

*De illis, quæ Amor D&E Iodit, &
epilogus officij illius.*

CAPUT IX.

ALterum duorum illorum, quæ
antè dixi, quibus Domino meo
placeo, est odisse, quæ ille oderit.
Duos igitur Dominum meum hostes
habere mihi persuadeo, nempe Mun-
dum & carnem meam: unde planè
mecum deliberavi, eosdem odire ex
animo, nec ullam cum eis inire ami-
citiâ vel pacem: utque hoc propo-
situm firmiùs exequar, aliud præte-
rè adhibui, nunquam scilicet cum
illis me oblectandi vel recreandi,
nunquam cum illis miscendi collo-
quia, aut versandi familiariter, nisi
Dominus meus jusserit, cujus præce-
ptum majoris apud me ponderis est,
quàm propositum meum. Itaque
præfectum Domûs hujus obsecravi,
ut nunquam me, ne recreationis qui-
dem aut oblectationis causâ in oppi-
da

da vel regiones, aut inter homines
emittat: siquidem ab ea re sum valde
alienus, & nihil pejùs odi: at nihilo
secius dum id imperat, parere ceesse
est. Tametsi verò interdum Domi-
nus meus certas ob causas ad Mun-
dum exire me jubet, vult tamen, ut
quàm possim celerrimè ab illo me
expediam, domumque revertar, ne
scilicet dolis fraudibusque ejus capi-
ar, & inquiner: certus nimirum,
quantumcunque bene se quis gerat,
recteque faciat, plus tamen ex Mun-
do damni quàm lucri sæpè reportari.
Eadem ratione vitia & immunditiam
meam, motus malos, pravaque desi-
deria, passiones sive perturbationes
& improbas propensiones odio pro-
sequor, iisq; me laborare plurimùm
doleo, non ignarus, quantum Domi-
no meo invisæ & neutiquam gratæ
sint. Atque eam ob rem ex amore
perpetim me emendare connitor.
Præterea ab illis omnibus, qui in his
demorantur ædibus, ob illius amo-
rem

rem me abstrahe, præterquam ubi
charitas vel necessitas aliud postulat.
Neque id ea mente facio, quasi eos
vilipendam, aut mea consuetudine
& familiaritate indignos arbitrer,
(nam ut antè dixi, eos meo in ani-
mo pro sanctis & angelis habeo) sed
quòd me potiùs indignum putem, qui
illis adsim, aut terram, quam calcant,
osculer. Non ergo, nisi iustus, cum
iis conversor. DESID. Cur, obsecro,
ita agis? AMOR D E L. Hac ex causa,
quòd hisce temporibus Religio sacra,
ut plurimum pessum abiit, ob nimi-
am Monasticæ religionis Professo-
rum, nedum inter ipsos, sed etiam
cum secularibus hominibus, conver-
sationem & familiaritatem. Quo fit,
ut tam rara devotio, oratio, mentisq;
collectio sit. Enimverò Cœnobia
quædam jam non nisi Principum &
Magnatum palatia sunt, soloque no-
mine & habitu eorum incolæ reli-
gionem præ se ferunt, nihil nisi de re-
bus vanis & mundanis tractantes &
con-

con-

confabulantes : estque tam rara & exigua apud quosdam hodie sanctimonia & religio , ut propemodum non nisi in choro DEO vacaturi conveniant, extra quem de seculi tantum rebus & rumoribus colloquuntur, adeo semper animo distracti, ut ad DEUM sese adungere & convertere nequeant, cumque ad chorum ipsum inviti & propè coacti accedere & psallere jubentur, non se satis citò expedire ac inde recedere posse putant, atque ita preces & psalmos altissimis plenos mysteriis, tenui cum devotione & reverentiâ lectitant & decantant, corde animoque non nisi ad finem vel ad culinam spectantes, utcunque cætera eveniant. Quæ quidem res usque adeo eos à vera sanctitate efficit alienos. Et quia neque DEUS, neque quæ DEI sunt, illis sapiunt, neque ullo DEI desiderio vel amore tenentur, DEUS itidem eos nescit, sed odit potiùs. Deliberavi igitur, quaedam mihi efficere consue-

suetudinem, atque operam dare, ut
 solus permaneam, & orationi vacem,
 quo anima mea in DEO & illis, quæ
 DEI sunt, delectari incipiat, utque
 illum probè amare discam, sicut re-
 verà æquissimum est, quando eâ gra-
 tiâ mundo valefeci, atque huc me
 contuli. DESID. Alij te singularem
 appellabunt, oculosque in te suos
 semper intendent. AMOR DEI. Id
 ego susque deque fero. Non enim
 hominibus placere velle debeo, ma-
 ximè cùm id DEO repugnat sive di-
 splicet: modo ne cui scandalo vel of-
 fendiculo sim, quicquid libet, sen-
 tiant de me, alij vel loquantur. Id,
 quod ago, meum est officium. Si
 igitur me obtinere appetis, fac,
 quod ipse feci.

Ue

*Ut Amor DEI, Desiderium in
ædes introduxerit.*

CAPUT X.

INtereà Desiderius stupebat satis, secumque diu cogitabat ea, quæ ex DEI Amore audierat, aitque ad eundem. **DESID.** Ubi hæc omnia feceris, estne, quod verearis aliquem? **AMOR DEI.** Inò sanè: magno studio & perquam seriò mihi curandū, ne ex rectè factis meis inanem gloriam aut propriam existimationem admittam. Si namque iis locum præberem, Dominus meus confestim ex his me profligaret ædibus; itaque matrem meam Humilitatem semper mihi comitem à latere retineo. **DESID.** Quæso, in domum me introducas. **AMOR DEI.** Veni mecum. Jam enim diu satis apud me fuisti. Equidem ad alium quendam comilitonem meum te perducam, cujus est officium dignius & celsius, atq; meum.

um. DESID. Ecquod illi nomen est? AMOR DEI. Desiderium DEI appellatur. Pergebat inde alacri & lato animo Desiderius, DEI Amore comitatus, ad inquirendum DEI Desiderium: eoque reperto, ait illi: Tunc Domine mi, DEI Desiderium es? DESIDERIUM DEI. Ego sum. Quid istuc petis? Visne aliquid? DESID. Vellem, me famulum habere dignareris. Delectabatur Desiderij bona voluntate Desiderium DEI, aitque ad eum: DESIDERIUM DEI. Siquidem mecum degere vales, ab Amore DEI fratre meo probè satis institutus & instructus sis oportet. Ex illo namque vino, quod ex DEI Amoris dolio redundat, DEI Desiderium efficitur. Ne igitur ipse tibi imponas, vide, ut DEI Amore bene antè instructus sis & plenus. DESID. Demoratus sum Domine, apud Amorem DEI, qui de omnibus, quæ me facere oporteat, me instituit, & que pro viribus, divina fretus ope,

exe-

exequi conabor. Certum autem te
 reddere non possum, utrum absque
 ulla ambiguitate DE I Amore prædi-
 tus sim, nec ne: quando ipsi soli id
 constat, quis eum diligat vel non.
 Satiusque est hac in parte, me demit-
 tere ac humiliare. De me quidem
 nihil certi affirmare tibi queam,
 quidnam habeam, hoc uno cane, id
 est, Bona voluntate, excepto, quem
 tamen nec ipsum mihi ceu proprium
 vendicare ausim, cum dono mihi da-
 tus sit. Placebant hæc Desiderij ver-
 ba, DEI Desiderio, præsertim quod
 sibi Desiderius magnum DE I Amo-
 rem tribuere non auderet. DESID.
 Hoc nunc oratum te velim, mi Do-
 mine, tuas mihi condiciones & officii-
 um ut explices. DESID. DEI. Quem-
 admodum ex magna sui cognitione
 ad grandem sui contemptum & odi-
 um, & ex magna DE I cognitione ad
 magnum DE I Amorem homo per-
 tingit: itidem ex multo DEI Amore
 ad majus DEI Desiderium perducitur.

tur. Qui verò me adeptus est, nihil
 hujus mundi appetit. Tantam enim
 animo illius adfero generositatem &
 præstantiam, ut se digniorem putet,
 quàm qui quippiam appetere debeat,
 præter summum illud optimum ac
 præclarissimum bonum, id est,
 DEUM ipsum. Imò etiam excel-
 lentissimum & nobilissimum inter
 omnes hujus mundi proceres eum
 efficio. Nam quamvis alioqui infi-
 mo sit genere & obscuris natalibus
 ortus, tamen regem eum facio. Qui
 me præditus est, nihil nisi DEUM
 cogitat, nihil nisi DEUM loquitur,
 eò scilicet, quòd ubi thesaurus illius
 est, ibi sit & cor ejus. Quod au-
 tem quispiam cogitatione comple-
 ctitur, id etiam ore profert. Quæ
 verò ore promit, animi desiderium
 & affectus indicant. Equidem ani-
 mæ sanctæ, quæ ex desiderio vivit,
 esca & refectio sum; atque in hac
 charitatis domo præcipuam obtineo
 dignitatem, agoque Ostiarium in-

K te-

terioris cubiculi ejusdem Charitatis, factaque mihi potestas est, quos velim amicos meos huc introducendi. Ego hinc Concionatoris sive Buccinatoris fungor munere, perque ædes has obambulo, & voces quasdam ac clamores edo, donec Dominum excitem, forasque progredi faciam, colloquendi gratiã cum illis, qui eum desiderant. Ecquis, putas, nuper excitavit nos, dum foris tam diu clamares, malleisque lachrymarum & suspiriorum has pulsares fores? Cum primis quidem id fecit canis vestri latratus. Ego omnium certissimus sum charitatis nuncius, primusque ad portam venio, Dominumque accedo, & ei proximus adsum, ceterisque celerius audior. Denique in mea potestate est, excellentis cujusdam arboris apud nos constitutæ fructum, qui **DEI** Visio appellatur, distribuere, & edendum aliis præbere. **DESIDER.** Dulcisne hic fructus est? Etenim in

Hu-

Humilitatis domo alius quidam mihi oblatuſ eſt, qui ſubacerbuſ erat, maximeque initio difficile ſumi ac deglutiri poterat. DESID. DEI. Hic fructuſ planè ſuavis eſt: quanquam alij aliis gratioſiorem atque uberiorem illiſ experiuntur dulcedinem, pro ut quiſque majori eſurie ac appetentiâ, firmioribuſ dentibuſ, atque palato ſaniori ac purgatori prædituſ eſt. Sunt namque, qui ſtupidoſ habeant denteſ, quibuſ hic fructuſ non convenit, quòd eum terere nequeant. Alij abſque fame vel appetitu eum ſumunt, eò quòd ſtomacho ſint aliis eſciſ oppleto & prægravato: iſque ſimiliter parùm ſapit, ægreque ab eiſ concoqui poteſt, non tamen officit eiſ. Denique alioſ inveniaſ licet, qui ob febreſ, alioſque immoderatoſ caloreſ gultuſ habeant infectuſ: iſque, cujuſmodi hic fructuſ ſit, non niſi ſolo auditu noverunt. DESID. Precor, hujuſ deguſtandi fructuſ copiam mihi faciaſ.

DESID. DEI. Placet, quòd degu-
stare dicas. Non enim potest quis-
quam in hac vita pro libitu illo exa-
riari : gustare duntaxat & experiri
hîc licet, quàm suavis sit. DESID.
Quid ita? DESID. DEI. Si quis hîc
pro sua voluntate, ad satietatem us-
que, eo abundè potiri possit, is ex
hoc carcere & exilio emigrare, ad
cælosque scandere non appeteret.
Quare nos præ fame penè morientes,
atque ex longa inedia viribus exhau-
stos, illum præstolari debere diem
scias, quo ad cœnam magnam Regis &
Domini nostri ingrediamur; non ali-
ter eum suspirantes, quàm cervus æsta-
te desiderat ad fontes aquarum. Tan-
tæ autem virtutis & efficacîæ hic fru-
ctus est, ut unicus illius morsellus,
hominis quantumlibet edacis totum
stomachum repleat. Atqui ubi cum
Domino erimus, capaciores fortio-
resque nobis præstabit stomachos,
ut fructum hunc absque ullo incom-
modo ad satietatem usque edere
quea-

queamus. Hic verò si quis plùs inde sumere velit, quàm ejus possit ferre stomachus, detrimentum potius quàm utilitatem inde reportabit. Unde necesse est, fructum hunc ut parcè ac moderatè sumamus, donec eò perveniamus, ubi eodem ipso, quem hìc gustamus tantùm, abundè in omnem æternitatem nos expleturi sumus.

Ut DESIDERIUM DEI, ad hunc edendum fructum Desiderium prepararit.

CAPUT XI.

DESIDERIUS. Obsecro, mi Domine, ut fructus hujus, quantum ipse voles, mihi edendum præbeas. **DESID. DEI.** Principio quidem, cùm fructus iste non nisi mundo contineatur vase, opus est, dentes ut purges tuos, osque & oculos, & faciem, manus ac pedes be-

K 3 nè

ne abluas. DESID. Ubi aquas obtinere licet? DESID. DEI. Equidem ad fontem vivum te perducam, noctu diuque scaturientem, cujus est vocabulum, SACRA RELIGIO: simulq; domus hujus convocabo virgines, quæ te lavabunt ac purificabunt. Placuit ea res Desiderio, lætusque virginum sustinebat adventum: atq; ecce vidit Desiderium DEI eas secum adducere, ipsique dicere: Hætenimirum virgines abluent. Prima ex his dicitur Dulcedo, altera Goncordia, tertia Pietas vel Condolentia, quarta Gratia, quinta Clementia, sexta Indulgentia, septima Misericordia, octava Benevolentia, nona Benignitas, decima Tolerantia, undecima Tranquillitas, duodecima Securitas, tertiadecima Gaudium, decimaquarta Discretio vel Moderatio, decimaquinta Devotio, quæ quidem condimentum quoddam præbebit tibi, quod edendi appetentiam excitabit, quo

quò tantò libentiùs & delectabiliùs fructum hunc edas. Siquidem idem ipse fructus non nisi esurientibus præstatur, fastidiosi autem dimituntur inanes. Decimasexta virgo est Religio, decimasextima Perseverantia, decimaoctava Oratio, decimanona Honestas. Extremus denique ego sum, nempe Desiderium DEI, semperque huic adsum sacro virginum collegio sive contubernio. Et siquidem apud eas te quoque præsentem exhibueris, non mediocriter ad memoratum edendum fructum tete præparabunt: quem posteaquam comederis, semper eas comites habebis, nec te deserent, nisi eas ipse repuleris. Sunt namque nonnihil ad hunc cibum avidæ, moxque ubi fructum hunc conspiciunt, haud secùs quàm apes ad mel advolant, neque aliud certius indicium est, hoc fructu præditum esse hominem, quàm dum virgines istæ ad fores cernuntur.

K 4   sive-

fiderius, & hujus esu fructus recreatus, mirum in modum lætabatur. Cui tum Desiderium DEI; Frater mi, ait, quandoquidem jam cibum sumpisti, etiam canendum tibi est. DEI namque servi, post acceptam escam canere solent, laudes gratesque agentes DEO. Nec quisquam in his demoratur adibus, qui non sit cantandi peritus. *DESID.* Quo pacto canam? *DESID. DEI.* Eamus ad chorum, ubi cantores omnes degunt. Primus dicitur Benedictio, secundus Honor, tertius Laudario, quartus gratiarum actio. Cum his pariter cantare debebis: namque insignes Musici & artifices sunt, optimisque instructi vocibus. *DESID.* Quem me cantandi modulum servare oportebit? *DESID. DEI.* Primus cantor, ut diximus, Benedictio est, isque Discantum exprimit, benedicitque DEUM ob illius præcellam omnipotentiam. Secundus est Honor, qui Contratenoris vel Alti voce

ce

ce canit, psallitque & honore afficit
 DEUM pro illius infinita sapientia.
 Tertius Laudario est, qui voce Te-
 noris utens, DEI immensam præ-
 dicat & extollit bonitatem, cunctasq;
 illius virtutes, nobilitatem & excel-
 lentiam, & quicquid is in seipso est.
 Quartus est Gratiarum actio, qui
 Bassum agens, grates canit DEO
 ob cuncta ab eo condita, & benefi-
 cia omnia creaturis quibuscunque ab
 eo collata.

*Quemadmodum Desiderius
 cantare didicerit.*

CAPUT XII.

Mirificè intereà Desiderius &
 modo cantandi, & cantu ipso
 capiebatur: aitque illi DEI Desi-
 derium: Vide jam, utrúmne rever-
 ti velis. DESID. Quonam ire po-
 tero, ubi meliùs sim habiturus, præ-
 fertim cùm huc tanto labore & diffi-

K 5 cul-

cultate pervenerim? Equidem cum me hinc bene accipi, multaque pace & consolatione perfrui sentiam, neutiquam hinc discedam. Namque trito fatis proverbio dici solet: Qui bene est, locum non mutet. Itaque mi Domine, ut hinc abscedam, adduci non potero, nisi me etiam magnâ violentiâ hinc expuleritis. **DESID. DEI.** Non ea nobis consuetudo est, ut quenquam hinc invitum excludamus: obsecramus potius eos, qui huc veniunt, ut apud nos permanent. Attamen ut nôrint, non aliqua necessitate nostra nos quenquam huc admittere, nonnunquam ex eis percontari solemus, utrum abscedere velint. Sed quia hinc permanere constituiisti, non oportebit hinc ociosum te agere. Non enim ullus hinc demoratur ociosus & iners, aut qui bonas horas malè collocet. **DESID.** Quid igitur me facere oportet? **AMOR DEI.** Id quod tibi demandatum erit. **DESID.** Quòd si nihil mihi deman-
de-

detur, ecquid faciam? DESID. DEI. Cantabis videlicet, gratesque & laudes ages DEO. Nam potissimum cantandi gratiâ huc admissus es. At nihilominus dum id facis, quod iuberis, intra tete canere potes, nec cogitationibus ociosis pateas. Quod si multum proficere, Dominoque nostro impendio placere, atque in ejus te amicitiam insinuare, ingen-temque facere fructum voles, quoad poteris, (si nihil tibi commissum fuerit) cum illo solo colloqui & con-vertari debebis. Tum verò audies, quid in te loquetur, percipiesque secreta multa, quæ ipse tibi revela-bit, atque intimus illius efficieris amicus. DESID. Potestne quilibet in ejus cubiculum ingredi, atque cum eo miscere colloquia? DESID. DEI. Ita planè, modò humilitate sit comitatus. Estque hoc, crede mihi, præcipuum illius gaudium, ut ad ipsum quis accedat, ipsumque exciter. Siquidem hæc illius natura

K 6 est,

est, ut solus esse nōlit, & quantumvis abjectâ & humili quis profapiâ sit oriundus, tamen illi adesse & velit, & delectetur. Tanta enim illius præstantia & dignitas est, ut personam non attendat, nec personarum apud eum discrimen sit, modò tamen animus humilis sit. Enimvero tanti illi constitit unus homo atq; alius, mortalesque omnes ex eadem massa creavit. Imò quod plus est, quò persona est abjectior & vilior, modò ipsa se abjiciat & parvi pendat, eò majorem erga eam declarat amorem, atque uberiùs gratificatur. Et reverà, qui hîc apud nos degunt, eorum pars maxima (paucis fortè exceptis) humili genere orti sunt. Quos enim mundus despicit, DEUS ad suum elegit famulatum, ne quis domûs hujus habitatorum persuadere, sibi velit, non solâ DEI gratiâ & benignitate, sed suis se meritis id esse assecutum, ut huc intromitteretur. Si igitur apud nos commorari voles,
nul-

nullamque jacturam facere, & cum aliis cantoribus canere, efficereque, ut cantus tuus Domino nostro gratus sit, hæc quatuor servare curabis: Primum est Bona Voluntas, alterum Humilitas, tertium Patientia, quartum Charitas: quibus modulis quatuor quoties cantaveris, nunquam cantione errabis. Et licet interdum quippiam negligas, nec satis exactè canas, facile tamen probè auscultando ad cantus normam & mensuram tere reduces. Primo modulo, qui est Bona Voluntas, cantum planum & simplicem, qui reliquorum velut basis est & fundamentum, canes. Altero verò & tertio, puta Humilitate & Patientiâ, Contrapunctum (ut vocant) canes. Siquidem Humilitas & Patientia contrariæ sunt semper voluntati propriæ. Quarto denique, nempe Charitate, organorum exprimes cantiones & sonos, idque ingenti animæ & spiritus tui dulcedine, atque harmoniâ.

niâ. Quòd si labi & dissonare te
 contigerit, mox ad primum modu-
 lum te recipias. Porrò si ab aliorum
 etiam numeris modulorum excide-
 ris, Correctorem auscultes: qui
 Domini nostri Amore, & ejusdem
 auxilio, primo te tono & mensuræ
 restituet. Cum primis verò in omni
 cantione tua id fac diligenter obser-
 ves, ne fructum illum obliviscaris
 edere, quem in Humilitatis domo
 percepisti, nempe Sui Diffidentiam:
 & quò plus Amoris & Desiderij DEI
 adeptus eris, eò perfectiùs eum co-
 gnosces & gustu experieris. In-
 summa: tantò majori Domini ami-
 citia perfruêris, quantò illi hunc
 fructum copiosiùs exhibueris; siqui-
 dem eo libenter vescitur, &
 admodùm ei gratus est &
 acceptus.

*Ut Desiderium DEI, in Domini
cubiculum Desiderium intro-
duxerit, & de orandi
modo.*

CAPUT XIII.

DESIDERIUS. Unum adhuc
te rogarum velim, quando
jam me in hujus domus habitatorem
admittere non recusasti, ut ad Do-
minum meum me perducas, quò il-
lius consequi notitiam, & manus
exoculari liceat. DESID. DEI. Ni-
hil moror, quin ita fiat, perge igi-
tur mecum. Jamq; Desiderius tre-
mere cœpit, pensitans cum tantæ
Majestatis Rege in ejus cubiculo sibi
colloquendum esse, atque coram
illo assistendum, adeoque ingenti est
metu & angore correptus, ut nec
posset, nec auderet Dominum acce-
dere, reditumque meditaretur. Sed
è diverso mente pertractans, Regem
hunc

hunc tam suavem, nobilem, amicabilem, cunctisque benignum & affabilem esse, recepit animum, sola Regis benignitate confusus. Jussit autem illum DEI Desiderium ad fores subsistere, dicens, se visum abiturum, quid Dominus ageret, indicaturumque illi, ipsum ei colloqui velle. Porro Desiderius adhuc anxii aestuabat cogitationibus, quidnam Domino diceret. Deinde Desiderium Dei illum accersiens, Veni, ait, Desideri. Jam enim Domino, te adesse, significavi. Ingredere intro: ego hic ad fores praestolabor. Tum vero Desiderius multa cum reverentia coepit per aulam ingredi: moxque ut Dominum vidit, cecidit pronus in terram, lachrymas fundens, nec caput aut oculos levare ausus. Non enim menti illius exciderat, quantus olim Domini sui hostis fuisset, quot eum injuriis & contumeliis affecisset, quam male & indignè de illo loquutus esset. Itaque

ho-

horum contemplatione nihil eloqui,
sed plorare tantum & ingemiscere
noverat, attendens illi se adesse infi-
nitæ bonitati, quam sic offenderat.
DOMINUS. Quid hoc sibi vult?
quid hîc agis? Nihilne loqueris? Sur-
ge, & dic, quid velis. DESID.
Ecquid coram tua Majestate, Domi-
ne, effari possim? Nimirum planè
indignus sum, spurcissimum os me-
um in conspectu tuo aperire: sine
me silere tantum & gemitus edere,
meamq; plorare iniquitatem. DOM.
Quamobrem igitur huc ingressus es?
DESID. Non ego huc ingressus sum,
mi Domine, quippe qui me neuti-
quam meritum sentio, tuis in adi-
bus demorari, multò minùs in tuum
intrare cubiculum. DOM. Quis
te igitur huc adduxit? DESID. Tu
ipse, mi Domine. Tu me traxisti,
tu clamare & invocare me fecisti, tu
mihi aditum patefieri, meque ad te
introduci jussisti. Equidem horum
causam, aut quid eò te permoverit,
vel

vel quorsum me indigeas, nescio. Satis enim superque sufficere puto, si quis ejusmodi, ut sum ego, infirmus famulorum tuorum servus, atque domus tuæ mancipium sit: quamquam nec id quidem mereor, imò id impetrare indignus sum. At nunc quando ipse me vocasti, placetque, ut apud te maneam, tecumque colloquar, Tu, mi Domine, aperi labia mea, & doce me, quid coram te proloqui debeam. Insepe mihi spiritum timoris & reverentiæ, ne tua per me lædatur aut offendatur, Majestas, vel indignè à me colatur, neque deinceps tam viliter & contumeliosè à tam improbo peccatore, qualem me agnosco, tractetur. Siquidem id magnâ tui vacare injuriâ non posset. Mallem sanè ipse me perimere, quàm ad tuam injuriam, contemptum & ignominiam tibi assistere. Hoc ipso namque cunctis Angelis & Archangelis, & omni caelorum exercitui, qui tanta cum
re-

reuerentia & fervore te amant, tibi
 ferviunt, teque honorant, ingen-
 tem contumeliam & injuriam essem
 illaturus. Dic ergo, mi Domine,
 quid me proferre vel agere oporteat.
 Totum namque me tuis permitto
 manibus, totumque me tibi offero.
 Præsta mihi, Domine, humilitatis
 spiritum, quo tibi, Domuique tuæ
 & filiis tuis ita, ut oportet, servi-
 am, placeatque tibi famulatus meus,
 Tuque, mi Domine, in me hono-
 re & gloriâ afficiaris.

*Ut Dominus Desiderio optimas
 tradiderit sese bene gerendi
 institutiones & ca-
 nonem.*

CAPUT XIV.

Surge jam & pone formidinem.
 Modò posthac probus & integer,
 & qualem te decet, esse velis, om-
 nis

nis molestiæ & injuriæ mihi abs te illatæ, nunquam recordabor. Attamen ut possis effici melior, en quatuor quædam verba tibi tradam, quæ si bene servâris ac memoriâ retinueris, non mediocrem tibi adferent utilitatem. Priora duo sunt, Ego & Tu: posteriora duo sunt, Mancipium & Rex. Isthæc verba quatuor, ubi probè exercitare ac operi mancipare noveris, ad magnam te perfectiorem, cordisque puritatem provehent ac promovebunt, atque à cunctis animi motibus & perturbationibus tuebuntur, efficiantque, ut cum quibuslibet deinceps pacificè, tranquillè ac amanter vivere & conversari queas. **DESID.** Obsecro, mi Domine, uti ne explicare graveris, qua ratione isthæc quatuor verba exercitare debeam. **DOM.** Cuncta tua exercitia ad hæc verba referre potes: sunt namque sententiis grava, possentque de iis solis ingentia scribi volumina, sufficerent-

rentque ad magnam obtinendam perfectionem, etiam absque ullis aliis codicibus. Itaque quando mecum colloqui instituis, si tum sentias te frigidum, distractum, aut propter aliquod tibi demandatum opus, malè affectum, ita tibi persuadeas, quasi his ego solis verbis te compellem, Ego & Tu: sicque Mundum omnem, & quicquid unquam sive visu, sive auditu perceperis, ex animo excludas, neminemque in Mundo, nisi me & te, superesse cogites. Alia duo verba, nempe Mancipium & Rex, ad vitam cum Fratibus in hac domo transigendam conferent. Quorum primum, puta Mancipium, eò pertinet, ut cogites, te omnium esse mancipium, qua re humilitatem & obedientiam exhibebis. Alterum verò, nempe Rex, id sibi vult, ut memineris te tui ipsius regem esse. Ego verò ejusmodi reges omnes multis afficio divitiis atque deliciis. Hac
jam

jam institutione in præsens conten-
 tus abi, bonaq; pace frueri. *DESID.*
 Cur me, Domine, hinc abscedere,
 teque deserere jubes? *DOM.* Ne
 te dignum aut meritum putes, qui
 semper mecum permanes, nisi
 quantum ipse velim, aut cum te ac-
 cersiri jubeam, neve inde quicquam
 inanis gloriæ aut præsumptionis vel
 præfidentia concipias. *Cæterum*
 ubi mihi visum erit, te faciam ad-
 vocari. Atqui antequam hinc rece-
 das, cor tuum hinc apud me depo-
 nas, ita ut ubicunque te esse conti-
 gerit, tui præcipua ac potior portio
 mecum sit. *DESID.* Gratum id
 habeo, mi Domine. Equidem cor
 meum totum tibi præbeo & offero.
DOM. Placet mihi, ut hac vice
 apud me permaneat. Non est autem,
 quod putes, semper te id, quoties
 voles, facere posse. Imò verò pro
 tui humiliatione grandi que utilitate
 quandoque etiam illud apud me reti-
 nere recusabo. Unum tamen hoc
 nōs-

nôsse te velim, quod alioqui ignoras, tantò me crebrioribus amicos meos molestiis, doloribus & adversis casibus affligere, quantò eis plus utilitatis, solatij & gaudij præstare appeto & laboro. Verùm si canem tuum, hoc est, Bonam Voluntatem apud me relinquere velis, poterit is perpetim mecum permanere, ut nunquam hinc recedat, nisi ipse velis, sed eum mihi quotidie commendare debebis. **DESID.** Quid necesse est, quotidie eum commendare tibi? Satisne sit semel id fecisse? **DOM.** Minimè sanè: non quidem ne ego tui obliviscar, sed ne te mei capiat oblivio, utque occasionem habeas, me tuo semper in pectore sive memoriâ retinendi, atque ita ipse tibi gratificer & benefaciam, & pro tuo usu & utilitate suppetias & opem tibi feram. Nam quod ad me attinet, quis inde ad me fructus redit, si mei vel memor sis vel immemor? **DESID.** Gratias uberes tibi
 ago

ago Domine. Jam pridem enim novi benevolentiam & bonitatem tuam, propter quas solas cuncta in nobis agis & operaris, perinde quasi nostri indigus sis, idque nonnisi pro salute & utilitate nostra.

*Ut Desiderius memorata Domini
quatuor verba exercitârit, &
quem inde fructum sit
consecutus.*

CAPUT XV.

HIS ita transactis, Desiderius ex DOMINI cubiculo discessit, relicto apud eum corde suo; invenitque Desiderium DEI, suam præforibus reditum sustinens. Cui tum DESIDERIUM DEI. Ecquid, ait, tam diu intus egisti? Crede mihi, nonnunquam uno apud illum verbo plus, quam centum, effeceris.
DESID. Vide cor mihi, mi Domine,
bre-

brevem nimis apud illum morulam
 egisse. DESID. DEI. Jam totam
 hanc perlustra Domum, postea-
 quam hinc receptus es. DESIDER.
 Ad cubiculum meum me conferam.
 DESID. DEI. Abi feliciter. Dein-
 de Desiderius singulis quibusque
 diebus memorata DOMINI qua-
 tuor verba animo revolvebat, sæ-
 piusque ipse sibi dicebat: Ego & Tu,
 Mancipium & Rex. Quomodo-
 cunque autem ea proferret, misce-
 ret & divideret, semper rectè se
 habebant. Siquidem primum,
 quod est Ego, cum tertio, quod
 est MANCIPIUM, conjungens, rectè,
 inquit, pronuncio. Nam ob DO-
 MINI mei Amorem, Mancipium
 sum. Deinde primum cum quarto,
 id est, Rege, copulans, itidem
 bene se proferre ajebat, Regem
 enim se esse, quandoquidem DEI
 servus esset, cui servire, regnare
 est. Rursus alio ordine proferens,

L &

& Regem cum Mancipio jungens, bene, inquit, dico. Nam cœli Dominus, ut me Regem faceret, Mancipium se fecit: & qui Rex esse cupit, Mancipium se faciat oportet. Ad multa igitur Desiderius hæc verba utiliter accommodabat. Siquidem si externa quapiam premeretur adversitate, nihil moror, inquit, quid de me sentiant aut loquantur homines, honorent, aut contemnant, Mancipium sum; Mancipium hæc decent. Si verò voluptate ad malum se trahi persentiret, absit, inquit, ut qui Rex sum, turpium vitiorum Mancipium fiam. Non decet abominanda & vilissima servitus nobilitatem meam. Eximiam itaque ex hisce verbis sive conjunctis sive transpositis colligebat utilitatem Desiderius: nam & nascentes in eo cupiditates restringebant, & adversa quæque leniebant & sedabant. Verum

cum

cum infinita penè horum verborum
possit esse explicatio, ego ne pro-
lixitate molestus sim, reliqua id
genus aliis considerata
relinquo.

Partis Tertiae & ultimae
FINIS.

L2 AP-